

Hogeschool Rotterdam

Master Leren en Innoveren

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-masteropleiding Leren en Innoveren (MLI) van Hogeschool Rotterdam (HR). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool Rotterdam is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2014 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 13 en 14 januari 2014.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. J.W.G. van Meegen, voorzitter (domeindeskundige)

De heer prof. dr. P.W.M. Mahieu (domeindeskundige)

Mevrouw dr. D. Joosten-ten Brinke (domeindeskundige)

Mevrouw drs. M. Kummu (studentlid)

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziasse, seniorauditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

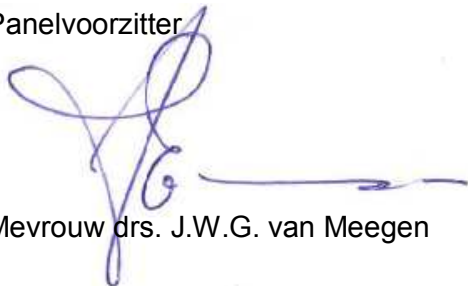
Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2014*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 4 april 2014

Panelvoorzitter

Mevrouw drs. J.W.G. van Meegen

Panelsecretaris

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziasse

Samenvatting

De masteropleiding Leren en Innoveren van de Hogeschool Rotterdam leidt studenten op tot excellente leraren die de effectiviteit van het onderwijs en van innovatieprocessen kunnen verbeteren binnen hun eigen school. Afgestudeerden vervullen een voortrekkersrol bij innovaties in hun eigen schoolorganisatie.

In 2009-2010 startte de opleiding met een instroom van 9 studenten. In het tweede jaar groeide de instroom snel naar het maximale aantal van 50. In 2013-2014 heeft MLI een instroom van 45 studenten.

Het tweejarige onderwijsprogramma is opgebouwd uit vijf leerarrangementen: LA1 Zin in leren, LA 2 Uitdagend ontwerpen, LA3 Begeleiden en initiëren van vernieuwingen, LA4 De maatschappelijke context van het onderwijs en LA 5 Praktijkgericht onderzoek . Deze worden voorafgegaan door een oriëntatiefase (LA0 2 EC) en afgerond met een integratiefase (LA0 3 EC, presentatie en verdediging).

Het panel beoordeelt de MLI-opleiding met het oordeel **voldoende**. Dit oordeel is gebaseerd op de volgende oordelen en onderbouwing per standaard.

Standaard 1: wat beoogt de opleiding? (eindkwalificaties).

De MLI beschikt over een inhoudelijk relevante set eindkwalificaties. Het gewenste masterniveau is duidelijk herkenbaar door koppeling aan de Dublin descriptor op masterniveau. Het panel vindt dat de competenties, met koppeling aan de beroepsrollen en de Dublin descriptor, een goede basis bieden voor het onderwijsprogramma. De koppeling aan beroepsrollen en SBL-competenties is helder en garanderen dat de doelstellingen goed aansluiten bij de eisen en vragen uit de beroepspraktijk. De opleiding is gesprekspartner voor de gehele beroepskolom (po tot hbo). De opleiding draagt bij aan de roep om kwaliteit voor de klas en het verhogen van het aandeel masteropgeleide leerkrachten. Dit wordt geborgd door de beroepenveldcommissie en door de vergelijking met andere MLI-opleidingen (o.a. in het landelijk overleg).

Het panel noemt twee punten (explicitering van de kenniscomponent en internationale oriëntatie) die in de komende jaren kunnen worden aangescherpt.

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**.

Standaard 2: hoe realiseert de opleiding de eindkwalificaties? (onderwijsleeromgeving).

Het onderwijsprogramma van de MLI heeft een duidelijke opzet die goed aansluit bij de doelen en bij de beroepspraktijk. De opzet en kaders zijn voor studenten duidelijk. De leerarrangementen sluiten duidelijk aan op de beroepsrollen en competenties. De LA's volgen de onderwijs-ontwerplogica en het praktijkonderzoek vormt een doorlopende leerlijn. Inhoudelijk is er een goede dekking van de competenties. Op elementen en onderdelen kunnen zaken worden aangescherpt, bijvoorbeeld onderzoeksleerlijn, activerende en innoverende werkvormen, explicitering leerdoelen kenniscomponent, taalvaardigheid of studielastspreadig. De MLI heeft deze verbeterpunten vaak zelf al in het oog en werkt aan verbeteringen. Daarbij laat MLI duidelijk de ervaring van studenten meewegen.

De vormgeving van het programma vindt het panel passend voor een masterprogramma.

Er wordt ingespeeld op de eigen verantwoordelijkheid van de student en op de gewenste praktijkgerichtheid. De opleiding is met de koppeling aan de werkpraktijk van de studenten, sterk beroepspraktijkgericht. De leerteams, waar studenten leerervaringen uitwisselen en elkaar feedback geven, dragen daar toe bij. Studenten ervaren directe betrokkenheid van docenten en medestudenten en hebben ruime mogelijkheden tot begeleiding. Zij zijn daarvoor zelf verantwoordelijk.

MLI beschikt over een goed samenwerkend docententeam dat voldoende kwaliteiten heeft om het onderwijs te verzorgen. Aandachtspunt is de versterking van het begeleiden van LA5 praktijkonderzoek en de binding met het Kenniscentrum. De onderwijsvoorzieningen zijn toereikend. De MLI heeft oog voor afstemming en kwaliteitsverbetering en zet verbeterstappen. De borging van de onderwijskwaliteit is in de laatste jaren geformaliseerd. De MLI is sinds haar start continu in ontwikkeling. Er worden veel gerichte verbeteringen doorgevoerd. Het panel adviseert de regie strakker te stellen en meer overzicht te creëren gericht op consolidatie van de huidige sterkten en het uitzetten van een koers voor de langere termijn.

Samenvattend is het panel van mening dat studenten met het MLI-programma, met de aanwezige docentkwaliteit en met de onderwijsvoorzieningen voldoende voorwaarden hebben om de eindkwalificaties te behalen. De verbeterpunten (onderzoeksvaardigheden, taalvaardigheden, inzet docenten bij begeleiding praktijkonderzoek en innoverende werkvormen) zijn voor het panel aanleiding tot het oordeel voldoende.

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **voldoende**.

Standaard 3: worden de doelstellingen behaald? (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties).

De MLI heeft een stevig toetssysteem dat een duidelijke ontwikkeling heeft doorgemaakt van het gescheiden toetsen van LA's naar meer het toetsen van integratie. Het panel vindt dit positief en passend. De beoordelingscriteria in de rubrics moeten verder worden aangescherpt. Het panel adviseert dat op korte termijn te doen met gerichte discussies.

De masterdossiers tonen het gewenste masterniveau. Bij een dossier zijn er twijfels over het niveau van het eindonderzoek. Het feit dat de competenties in meerdere LA's stevig worden getoetst, weegt voor het panel duidelijk positief mee in haar eindoordeel. Het panel vindt het positief dat de MLI oog heeft voor meer externe vergelijking met externe assessoren en vergelijking met andere MLI-opleidingen. Vanuit alumni en het werkveld is duidelijk dat de opleiding meerwaarde biedt voor de studenten en een positief effect geeft in de onderwijsorganisaties.

Het feit dat de uitvoering van de toetsing verder kan worden aangescherpt en het niveau van het praktijkonderzoek verder kan worden aangescherpt, inclusief academisch rapporteren, geven aanleiding tot het oordeel voldoende.

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	9
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	22
3	Eindoordeel over de opleiding	27
4	Aanbevelingen	29
5	Bijlagen	31
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	33
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	37
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	39
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	45
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	49
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	51
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	53

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Leren en Innoveren
2. Registratienummer opleiding in CROHO	44135
3. Oriëntatie en niveau	hbo; master
4. Aantal studiepunten	60 EC
5. Afstudeerrichting	n.v.t.
6. Variant	Deeltijd
7. Locatie	Rotterdam
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 2 maart 2009 Besluit NVAO: 21 april 2009
9. Code of conduct	Registratiedatum 19 mei 2006

Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	Hogeschool Rotterdam
11. Status instelling	Bekostigd
12. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, besluit NVAO 5 november 2013

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Instroom naar onderwijssector

Studiejaar	Totaal	WO/HBO	MBO	VO	Basisonderwijs
2013-2014	53	17	8	11	17
2012-2013	53	25	21	5	2
2011-2012	38	7	17	8	6

Rendement

Definitie: Het aandeel van het totaal aantal masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar.

Cohort	2009-2011	2010-2012	2011-2013
Rendement	78%	44%	42%

De opleiding verklaart: 'De daling van het rendement bij het tweede cohort (2010-2012) hangt samen met de invoering van de langstudeerboete, die voor een aantal studenten de reden was om de studie te staken. Ook bij de MLI's van andere hogescholen was de uitval toen groot.' Vanwege de rendementsdaling heeft MLI HR de intakeprocedure aangepast.

Docentkwaliteit

Definitie: het aandeel docenten met een master en het aandeel docenten met een PhD in het totaal aantal docenten.

Graad	MA	PhD
Percentage	100%	36%

Docent-studentratio

Definitie: de verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

Ratio	1:27
-------	------

Contacturen

Definitie: het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacturen, voor ieder jaar van de opleiding.

Studiejaar	1	2
Contacturen	8,1	7,1

Context

De masteropleiding Leren en Innoveren (MLI) is onderdeel van het Instituut voor Lerarenopleidingen (IvL) van Hogeschool Rotterdam (HR). Het IvL Kenniscentrum Talentontwikkeling heeft de basis gelegd voor de start van de MLI. Vanuit het kenniscentrum zijn de lector en drie docent-onderzoekers werkzaam als MLI-docent.

De opleiding heeft als doel: studenten opleiden tot 'change agent'. Als expert-collega's kunnen afgestudeerden innovaties en kwaliteitsverbeteringen doorvoeren in de school waar zij werken. De opleiding is ontwikkeld in samenwerking met Hogeschool Utrecht en Fontys Hogescholen. Inhoudelijk vindt afstemming plaats in het landelijk overleg MLI. Binnen de Hogeschool Rotterdam is er afstemming met andere opleidingen in het netwerk masteropleidingen. Tevens vindt gericht afstemming plaats met de masteropleiding Pedagogiek.

In 2009 is de Toets Nieuwe Opleiding behaald. Daarbij is positief geoordeeld over de samenwerking tussen de MLI's, de relatie met onderwijsinstellingen in de regio, de doelstellingen van de opleiding, de uitwerking van het masterniveau, de uitwerking van het programma, de personele inzet en de samenwerking met lectoraten. Een aanbeveling was om de begrippen leren en innoveren in relatie tot elkaar te verduidelijken.

In 2009-2010 startte de opleiding met een instroom van 9 studenten. In het tweede jaar groeide de instroom snel naar het maximale aantal van 50. In 2013-2014 heeft MLI een instroom van 45 studenten.

De MLI's van HR en Fontys werken nog steeds nauw samen. Er is afstemming over de veranderingen in het beroep en de opleidingscontext en het effect daarvan op de MLI-programma's.

Vormgeving curriculum

Het tweejarige onderwijsprogramma is opgebouwd uit vijf leerarrangementen (LA's). Deze worden voorafgegaan door een oriëntatiefase (LA0 2 EC) en afgerond met een integratiefase (LA0 3 EC, zie ook bijlage 2). Flankerend is het begeleidingstraject, bestaande uit individuele coaching en begeleiding in leerteams (zie onderstaand schema).

Studenten volgen wekelijks bijeenkomsten. Les- en taakweken wisselen elkaar af. De lesweken behelzen onderwijsbijeenkomsten. De taakweken behelzen bijeenkomsten van de leerteams en workshops.

Jaar 1 (Cohort 2012/2013)		Jaar 2 (Cohort 2012/2013)			
LA0 Oriëntatie 2 EC	Individuele coaching				LA0 Integratie 3 EC
	LA1 Zin in leren 10 EC	LA2 Uitdagend ontwerpen 10 EC	LA3 Initiëren en begeleiden van vernieuwingen 10 EC	LA4 Maatschappelijke context van onderwijs 10 EC	
	LA5.1 Praktijkgericht onderzoek (onderzoeksvoorstel) 8 EC		LA5.2 Praktijkgericht onderzoek (onderzoeksuitvoering) 7 EC		
	Begeleiding leerteams				

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De MLI leidt studenten op tot excellente leraren die een bijdrage leveren aan de effectiviteit van het onderwijs (leren) en aan de effectiviteit van innovatieprocessen en professionaliteit binnen de eigen school (innoveren). Afgestudeerden moeten een voortrekkersrol kunnen vervullen bij innovaties in hun organisatie. Dit past bij de meerwaarde die HR-opleidingen moeten bieden voor Rotterdam en de regio (Outside in – inside out beleid) en de gewenste aansluiting op de beroepspraktijk. De MLI-gerichtheid op praktijkvraagstukken past daar bij.

De MLI onderscheidt zich van de hbo-masteropleidingen voor schoolleiders door nadruk op het primaire proces van de leraar. De MLI onderscheidt zich van academische masters door de gerichtheid op praktijkonderzoek en de verbetering van de eigen beroepspraktijk. De MLI sluit aan op de studenteigen werkplek binnen de school en op de vraagstukken die daar centraal staan. De afgestudeerde moet een leidende rol kunnen nemen bij de ontwikkeling, implementatie en uitvoering van onderwijsvernieuwingen. De verbetering van de beroepspraktijk staat centraal.

De MLI van de HR leidt leerkrachten op vanuit de hele beroepskolom: het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar en hoger beroepsonderwijs. De diversiteit in studentenherkomst bevordert de uitwisseling van ervaringen en de transfer naar een andere context. Uit gesprekken blijkt dat docenten en studenten dit als positief ervaren.

De eindkwalificaties van de opleiding bouwen voort op het landelijk competentieprofiel master Leren & Innoveren. Dit profiel geeft uitwerking aan de zeven SBL¹-competenties in combinatie met de vijf Dublin descriptoren op masterniveau en de vier erkende beroepsrollen². Dit geheel is goed uitgewerkt naar prestatie-indicatoren/leerdoelen (zie bijlage 1). Deze indicatoren vormen de leidraad voor de opzet van het onderwijsprogramma en voor de toetsing. De beroepsrollen veronderstellen een grote mate van zelfstandigheid en persoonlijke leiderschapscapaciteiten, passend bij het masterniveau.

¹ Stuurgroep beleidsagenda lerarenopleidingen (2006)

² excellente leraar, ondernemende ontwikkelaar, begeleider en gesprekspartner voor collega's, en reflective practitioner.

Het panel stelt vast dat de competenties consequent zijn uitgewerkt naar leerdoelen per studiejaar en de koppeling aan Dublin descriptoren. De koppeling aan de beroepsrollen is beschreven in de *Blauwdruk* (bijlage van het *Opleidingsprofiel*). Studenten brengen bij ieder programmaonderdeel hun ontwikkeling per beroepsrol in kaart. Het panel oordeelt positief over het gebruik van de beroepsrollen als beroepskader. Het panel is van mening dat de verbintenis tussen de beroepsrollen scherper kan worden geëxpliciteerd, evenals de innovatieve kant van de beroepsrollen.

Het masterniveau is met de koppeling aan de Dublin descriptoren duidelijk herkenbaar. De kennisbasis is beschreven in de Body of Knowledge (BoKS). Dit vindt het panel zeer positief, maar dit roept de vraag op of de studenten allen aanwijsbaar het gewenste kennisniveau bereiken, aangezien de kennisdoelen niet duidelijk zijn opgenomen in de *Blauwdruk*. Dublin descriptor 1 'Kennis en inzicht' wordt indirect getoetst via descriptoren 2 en 3 ('Toepassen van kennis en inzicht' en 'Oordeelsvorming'). Daarmee wordt volgens het panel niet helder gegarandeerd dat alle studenten op het verwachte kennisniveau worden getoetst (vergelijk standaard 3).

Het *Opleidingsprofiel* en de *Blauwdruk* van de opleiding worden gevalideerd via het landelijke overleg MLI en via de beroepenveldcommissie aan het regionale werkveld (met ingang van 2013). Met de MLI-Fontys is er een nauwere samenwerking en afstemming zowel qua opzet, als qua inhoud en eindresultaat. Ook de reguliere werkveldcontacten van docenten en studenten dragen bij aan het scherp houden van het opleidingsprofiel. Het panel adviseert de komende jaren te reflecteren op de eindkwalificaties en leerdoelen en de beroepenveldcommissie daar nauw bij te blijven betrekken. Met de ervaringen van de eerste cohorten is het nu een logisch moment om de leerdoelen en de resultaten aan elkaar te spiegelen en indien nodig gericht bij te sturen. Werkveldvertegenwoordigers geven aan dat de opleiding goed aansluit op de beroepspraktijk en openstaat voor overleg en afstemming. De MLI is, met de brede instroom, een goede gesprekspartner voor de gehele beroepskolom.

De opleiding spiegelt zich aan de Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications (2009) en sluit aan bij de EU-wens tot versterking van lerarenopleidingen. De MLI-doelen zijn gericht op internationalisering 'at home' en het bezoek van internationale congressen. Daarbij wordt voor de toekomst toegewerkt naar aansluiting bij internationale virtuele netwerken en kennisbases. Gezien de binding van studenten aan hun werkomgeving hebben vergaande internationale activiteiten helaas nog weinig prioriteit. In deze fase van de opleiding vindt het panel dat begrijpelijk. Het panel meent echter dat de komende jaren meer aandacht moet worden geschonken aan de inrichting van de internationale oriëntatie.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de MLI beschikt over een inhoudelijk relevante set eindkwalificaties op masterniveau. Deze is consequent gekoppeld aan de Dublindescriptoren en duidelijk uitgewerkt naar leerdoelen. Het masterniveau is zeer herkenbaar. De relatie tussen competenties, gedragsindicatoren en Dublin descriptoren is duidelijk versterkt sinds de vorige visitatie en bieden een helder kader voor de inrichting van het onderwijsprogramma.

De eindkwalificaties sluiten aan op de eisen en vragen uit de beroepspraktijk.

De opleiding draagt bij aan de roep om kwaliteit voor de klas en het verhogen van het aandeel masteropgeleide leerkrachten. De opleiding heeft wijdverbreide connecties in het werkveld en speelt goed in op vragen uit het brede beroepenveld. De opleiding toont een open houding en is gesprekspartner voor de gehele beroepskolom. Het panel vindt dat de MLI goed aansluit op de beroepspraktijk.

Het panel heeft twee punten ter aanscherping waar de MLI, na de eerste opbouwfase, verder in kan ontwikkelen: de explicitering van de kenniscomponent en de inrichting van internationalisering. Dit doet niet af aan het feit dat het panel vindt dat de competenties, met koppeling aan de beroepsrollen en de Dublin descriptoren, een goede basis bieden voor het onderwijsprogramma.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Inhoud van het programma

- relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma

In de *Blauwdruk* is per leerarrangement (LA) helder beschreven: de relatie met de leerdoelen, de beroepsrollen, de kennisbasis, de toetsvorm en het toetsingskader. Per LA is dit in handleidingen verder uitgewerkt. Uit gesprekken met docenten en studenten blijkt dat bij de start van een LA de doelen en de toetsingsmatrix worden besproken, zodat studenten weten wat er van hen wordt verwacht. Het panel is van mening dat de LA's samen een goede dekking geven van het competentieprofiel. De LA's zijn geplaatst in de volgorde van de ontwerplogica: welke leerprocessen worden beoogd, gevolgd door het ontwerp van passend onderwijs en vervolgens de invoering van het onderwijs binnen de maatschappelijke context. Dit is herkenbaar in de naam van de leerarrangementen: LA1 Zin in leren, LA2 Uitdagend ontwerpen, LA3 Begeleiden en initiëren van vernieuwingen en LA4 De maatschappelijke context van het onderwijs. Het panel vindt het positief dat daarnaast LA0 (oriëntatie in startfase en integratie in de eindfase van de opleiding) is gericht op de integratie tussen de LA's en het beheersen van het hele competentieprofiel. Dit maakt studenten meer bewust van hun ontwikkeling als excellente leerkracht.

Het panel constateert, uit gesprekken met docenten en het opleidingsmanagement, dat de samenhang tussen de LA's (zie ook standaard 1) de aandacht heeft en wordt geëvalueerd. Het panel waardeert dit positief en constateert dat er geregeld aanpassingen zijn gedaan om de LA's af te stemmen en pieken in studielast te verminderen. De studielast lijkt nog hoog door het simultaan uitvoeren van opdrachten voor LA5 en de overige LA's. Uit gesprekken met studenten concludeert het panel dat de opleiding goed en snel inspeelt op signalen van studenten. De opleiding werkt aan betere afstemming tussen opdrachten tussen LA5 en de overige LA's.

- kennis en kunde

Het panel heeft via het *Opleidingsprofiel* een helder beeld gekregen van de inhoud van de opleiding. Dit is verder uitgewerkt in de LA-handleidingen, waar de beroepsrollen centraal staan met de daarbij behorende inhoudelijke thema's, opdrachten, verplichte en aanbevolen literatuur en toetsingsrubric. In de LA's komen zowel de aspecten van leren, als van innoveren aan de orde. Het panel is wel van mening dat de aspecten van innoveren meer expliciet onder de aandacht kunnen worden gebracht.

Het panel vindt de inhoud van de opleiding passend voor een MLI-opleiding. De thematieken en opdrachten passen bij de uitdagingen waar de excellente leerkrachten voor staan bij de verbetering en vernieuwing van het onderwijs. Studenten leren vraagstukken uit hun werkpraktijk te onderzoeken en de uitvoering te onderbouwen vanuit hun theoretische basis. De opleiding is met de koppeling aan de werkpraktijk van de studenten, sterk beroepspraktijkgericht. Studenten werken aan actuele vraagstukken en per leerarrangement wordt een expert gevraagd als gastdocent. De praktijkgerichtheid komt ook tot uiting in projecten en opdrachten, bijvoorbeeld een project in Rotterdam Zuid met als doel een betere onderwijskwaliteit door meer excellente leerkrachten voor de klas, een project gericht op het implementeren van een professionaliseringsagenda in de eigen organisatie of een project gericht op het ontwerpen en uitvoeren van vernieuwend onderwijs in de eigen organisatie. In masterclasses van het Kenniscentrum Talentontwikkeling worden actuele onderwerpen en onderzoeken behandeld, bijvoorbeeld ouderparticipatie, vanuit de Rotterdamse setting. Deze activiteiten sluiten aan bij het beleid van de hogeschool ter versterking van de binding met de beroepspraktijk in de regio. Studenten oordelen in enquêtes positief over de meerwaarde van de opleiding voor de beroepspraktijk. In de beroepenveldcommissie heeft de aansluiting op de wensen in de Rotterdamse wijken gerichte aandacht.

De onderzoeksleerlijn is samen met het Kenniscentrum Talentontwikkeling opgezet en is een doorlopende leerlijn in beide studiejaar. Studenten leren informatie en literatuur te analyseren en te gebruiken ter onderbouwing van praktijkonderzoek. Studenten raken bekend met kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden en bijbehorende werkkaders en begrippen. Studenten moeten bij alle opdrachten de relatie met de literatuur aangeven en deze gebruiken bij de onderbouwing van bevindingen en conclusies. Studenten leren geschikte literatuur te zoeken in databases. Het gebruik van internationale literatuur verschilt sterk van student tot student.

Het panel vindt de onderzoeksleerlijn helder van opzet. In iedere LA voeren studenten een onderzoek uit in de eigen werkomgeving. De onderzoekslijn is gericht op de ontwikkeling van een onderzoekende houding en onderzoeksmatig denken en werken. Met de ervaring van de eerste cohorten zijn verbeteringen doorgevoerd. Studenten worden nu duidelijker gewezen op de keuzemogelijkheden qua onderzoeksmethoden. Ook het belang van de onderbouwing van hun keuze wordt benadrukt. Studenten geven aan soms moeite te hebben met het uitvoeren van onderzoek naar hun eigen praktijk, in verband met de mogelijkheid te stuiten op onwenselijke resultaten. Dit wordt in de leerteams gedeeld. Het panel vindt dat daar in de opleiding meer aandacht aan kan worden besteed.

Het panel vraagt aandacht voor de aanpak van mogelijke deficiënties. Gezien de grote variatie aan instromers zijn er grote verschillen in ervaring met onderzoek en kunnen snel deficiënties ontstaan. De opleiding kan een strakkere controlestep inbouwen na LA5.1 (onderzoeksvraagstelling en -opzet) om te garanderen dat studenten een deugdelijk ontwerp hebben voordat zij de uitvoeringsfase (LA 5.2) starten.

Het panel is niet helemaal tevreden over de taalvaardigheden zoals deze blijken uit de verslagen en producten van de studenten. De opleiding signaleert dit zelf ook en is gestart met het benadrukken van taalvaardigheid in het onderwijsprogramma (facultatieve HR workshops academisch rapporteren), verscherping van de aandacht bij docenten en een striktere beoordeling van taalvaardigheden. Het panel adviseert binnen de onderzoeksleerlijn meer aandacht te besteden aan training in (academisch) rapporteren en ook andere communicatieve vaardigheden (zoals die relevant zijn voor de concrete praktijk van het leraar zijn) in het curriculum een duidelijker plaats te geven.

De opleiding benadrukt in haar visie het belang van 21st century skills: creativiteit en innovativiteit, probleemoplossend vermogen en kritisch denken, communiceren en samenwerken, informatie- en ict-geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden en metacognitief vermogen. Dit is afkomstig van het KSAVE-model (Knowledge, Skills, Attitudes, Values and Ethics) van de University of Melbourne. Het panel vindt de 21st century skills waardevol. De aandacht past bij de verbeterpunten die studenten aandragen in evaluaties. De koppeling van deze skills aan de inhoud van het programma en de onderzoeksleerlijn is nog niet geheel uitgekristalliseerd en kan nog verder worden ontwikkeld. Dit komt overeen met de eigen waarneming van de opleiding.

Het panel oordeelt positief over de gehanteerde literatuur. Deze is passend voor het vakgebied en van voldoende (internationaal) niveau. In de lessen wordt door docenten ook literatuur over actuele onderwerpen ingebracht. Het panel adviseert de LA-teams bij hun jaarlijkse screening van de literatuur oog te houden voor actualisatie van de literatuur.

De internationale oriëntatie heeft geen directe prioriteit. In het programma wordt wel aandacht gegeven aan literatuur over internationale onderwijspraktijk en internationale benchmarks. Internationale publicaties behoren tot de verplichte literatuur. Studenten bepalen echter zelf in hoeverre zij internationale aspecten betrekken bij de LA-opdrachten. Bij de thema's 'kwalificatie en differentiatie' en 'socialisatie' worden internationale vergelijkingen gebruikt.

Uit evaluaties (NSE-enquêtes) blijkt dat studenten tevreden zijn over de inhoud en opzet van het onderwijsprogramma. Met name de relevantie voor het beroep en de toepasbaarheid worden in de landelijke en in LA-evaluaties steeds zeer positief beoordeeld.

Vormgeving van het programma

De MLI werkt vanuit competentiegericht leren en hanteert de volgende uitgangspunten:

- authentiek leren: vraagstukken uit de werkcontext van de student staan centraal;
- een actieve leerhouding: gericht op inquiry based activiteiten: analyseren, onderzoeken, rapporteren en bediscussiëren;

- een onderzoekende leerhouding: 21st century skills, onderzoek naar het eigen handelen en het handelen van het team/vaksectie en de school als organisatie;
- zelfsturend leren: de student is eigenaar van zijn ontwikkeling en leerproces;
- samenwerkend/netwerk leren: in de leerteams, ondersteund door een digitaal platform.

Het panel constateert uit de documentatie en de gesprekken met docenten en studenten dat de MLI sterk stuur op kennis-, praktijk- en studentgestuurd leren. De kennisgerichtheid wordt vormgegeven vanuit de competenties, de BoKS en de thema's van de LA's. De praktijkgerichtheid komt tot uiting in de beroepsproducten die studenten bij iedere LA moet opleveren en in de wisselwerking tussen opleiding en praktijk. De student stelt zijn praktisch handelen bij op basis van theoretische verdieping, reflectie en de uitwisseling van ervaringen met medestudenten in de leerteams. Studentgestuurdheid krijgt vorm via de keuzes die studenten in de LA's maken qua onderwerp en aanpak.

Het panel herkent bovenstaande opzet en de uitwerking in het *Opleidingsprofiel*. Het panel vindt de leerteams een sterke en stimulerende leeromgeving. Studenten zien grote meerwaarde in de leerteams. In de teams maken ze gebruik van elkaars kennis en stimuleren elkaar. Door de gemengde samenstelling (po, vo, mbo en hbo) krijgen studenten een bredere blik op onderwijs en vindt transfer plaats. Ook worden werkstukken voor de LA's besproken en becommentarieerd, bijvoorbeeld de onderwerpkeuzes voor LA5 (praktijkonderzoek).

Uit de gesprekken met studenten en uit onderwijsbeoordelingen constateert het panel dat in de uitvoering bovenstaande visie meer tot uitdrukking kan komen. Studenten en afgestudeerden wensen meer gebruik te maken van activerende en stimulerende werkvormen. Het gebruik wordt bepaald door de competenties van de docenten, waarbij er verschillen zijn binnen het docententeam. Het panel ziet dat er bij een aantal onderdelen wel gebruik wordt gemaakt van moderne onderwijsvormen, bijvoorbeeld virtual action learning, blog-gebruik, flipping the classroom, meer dialoog met experts en verdieping van de lesstof in discussiebijeenkomsten. Studenten vinden deze werkvormen stimulerend en uitdagend. De MLI signaleert dat er knelpunten zijn en werkt aan verbeteringen door bijvoorbeeld meer deling van ervaringen in het docententeam. Doel is het meer optimaal en betekenisvol gebruiken van de contactmomenten met de studenten. Virtuele connecties met buitenlandse studenten en het gebruik van Moco's zijn mogelijke werkvormen.

Het panel ziet dat de MLI sinds 2011 continu roostertechnische en didactische verbeteringen doorvoert. Signalen van studenten worden snel opgepakt, bijvoorbeeld over piekbelasting. Studenten geven aan dat de gemiddelde studielast (per week 7 uur contactmomenten en 13 uur zelfstudie) redelijk realistisch is, maar dat er door het gelijktijdig volgen van LA5 en LA1-4 wel grote pieken kunnen ontstaan. Latere inlevertermijn van LA5 zou al verlichting kunnen bieden. De beleving van de studielast wordt ook beïnvloed door de mate van compensatie die vanuit de werkgever wordt geboden. Daar zijn geen vaste afspraken over bijvoorbeeld in de vorm van een tripartiete overeenkomst.

Studenten geven aan dat de studiepieken deels worden opgevangen door de directe meerwaarde van de studie voor de werkomgeving. De MLI heeft oog voor de piekbelasting en zoekt naar verbetermogelijkheden. Versterking van de band met werkgevers speelt daarbij een rol en heeft aandacht. Met goede begeleiding en afspraken probeert de MLI de druk te verlichten en studenten goede kansen te bieden om de studie met succes te laten afronden.

De begeleiding van studenten bouwt voort op de leerovereenkomst die de student in LA0 opstelt. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het signaleren van knelpunten in de studie. De student houdt zijn vorderingen en resultaten, inclusief feedback en reflectie, bij in een portfolio. Dit is de basis voor de formele begeleiding met de individuele coach. Studenten bepalen zelf hoe vaak zij daar gebruik van maken.

Gedurende de studie ervaren studenten veel stimulans en begeleiding vanuit de leerteams. De leerteams van vijf tot negen studenten vormen een professioneel klankbord (peer review). Zij bespreken de vraagstukken en elkaars producten. De feedback op inhoud, proces en beroepsrolinvulling wordt als zeer waardevol ervaren door studenten. In het leerteam worden de eigen leerervaringen gespiegeld aan de ervaring van medestudenten. De heterogeniteit qua onderwijssectoren binnen een leerteam biedt studenten een bredere blik. In 2013 is de begeleiding door de leerteambegeleider aangescherpt door studenten per bijeenkomst te laten reflecteren. Dit biedt meer mogelijkheid tot gerichte bijsturing.

Het panel is van mening dat er genoeg begeleidingsmogelijkheden zijn voor studenten. De leerteams vormen een duidelijke thuisbasis. Deze vorm doet recht aan de gewenste zelfsturing. Voor meer persoonlijke zaken kunnen studenten altijd terecht bij opleidingsmanagement of professionele begeleiders, bijvoorbeeld het decanaat binnen de hogeschool.

Kwaliteit van het personeel

Het onderwijs wordt verzorgd door een team van 11 docenten (4,2 fte), aangestuurd door een onderwijsmanager. Eén docent is tevens opleidingscoördinator. De koppeling van docent aan een LA vindt plaats op basis van vakinhoudelijke expertise. Elk LA wordt door twee docenten verzorgd. Voor LA5 (onderzoek) geldt dat docenten beschikken over onderzoekervaring en bij voorkeur gepromoveerd zijn. Het panel constateert dat op de onderzoekskwaliteiten van de niet gepromoveerde docenten sterker kan worden gestuurd. Voor specifieke expertise maakt MLI gebruik van gastdocenten vanuit de praktijk of de hogeschool.

Uit de cv-gegevens blijkt dat alle docenten masteropgeleid zijn. MLI overstijgt daarmee de hogeschool-streefnorm van 70% masteropgeleide docenten. Vier docenten zijn gepromoveerd en twee zijn er bezig met promotieonderzoek. Vier docenten zijn verbonden aan het kenniscentrum Talentontwikkeling (waaronder de lector) en twee docenten doen onderzoek vanuit een eigen bedrijf. Alle docenten hebben eerstegraads lesbevoegdheid. Uit een teamprofiel blijkt dat de benodigde vakexpertise aanwezig is. Alle docenten hebben relevante werkervaring in één of meer onderwijssectoren (po, vo, mbo of hbo/wo). Zes MLI-docenten dragen bij aan de ontwikkeling van een hogeschoolbreed honoursprogramma met veel aandacht voor onderwijsvernieuwing. De lector heeft een professionaliseringsprogramma ontwikkeld voor docenten binnen twee instituten van de hogeschool gericht op de professionalisering van docenten die betrokken zijn bij het honoursprogramma.

Het panel heeft een enthousiast en goed samenwerkend docententeam aangetroffen dat goed is gekwalificeerd voor de uitvoering van het MLI-programma. Docenten zijn toegankelijk voor studenten en spreken elkaar aan op taken en verantwoordelijkheden. Er is cohesie in het team. Het docententeam is gericht op verbeteringen zowel vakinhoudelijk als onderwijstechnisch. Qua onderzoekservaring signaleert het panel verschillen, wat blijkt uit de wijze van begeleiden en beoordelen van LA5 (zie standaard 3).

Het panel adviseert meer sturing op het gebied van de begeleiding van praktijkgericht onderzoek, de scholing van docenten qua onderzoekservaring en meer deling van de ervaringen in het begeleiden van praktijkonderzoek. Scholingsmogelijkheden zijn ruim aanwezig. Vanuit de jaarlijkse gesprekscycli kan daar meer sturing en regie op worden uitgeoefend. De scholing in onderzoeksvaardigheden kan via het Kenniscentrum meer worden geformaliseerd. De lijn tussen Kenniscentrum en MLI kan worden versterkt.

De MLI heeft goed oog voor de versterking van de praktijkkennis van een deel van het docententeam. Dit sluit aan bij de wens van docenten tot meer praktijkbezoek en meer binding met het werkveld en de werkgevers van studenten.

In evaluaties zijn studenten ruim tevreden over de kwaliteit van docenten, zowel vakinhoudelijk als qua begeleiding.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

De MLI is gehuisvest in het Paviljoen in de HR-locatie Museumpark. Door renovatiewerk wordt het onderwijs in 2013 tijdelijk ook uitgevoerd in locatie Academieplein. Hierover is in onderwijsbeoordelingen enige onvrede geuit. Studenten die het panel sprak gaven aan dat er altijd duidelijk en tijdig is gecommuniceerd over rooster- en lokaalwijzigingen.

Vanuit de rondleiding en gesprekken met betrokkenen constateert het panel dat MLI beschikt over de noodzakelijke voorzieningen. Fysieke zaken (lokalen en werkruimten) en digitale systemen (N@tschool, HINT en Osiris) zijn ruim voorhanden en functioneren goed. Studenten hebben vanuit huis en in de mediatheek ruime toegang tot relevante bronnen en literatuur. In onderwijsbeoordelingen oordelen studenten positief over de voorzieningen. Voor docenten zijn de faciliteiten verbeterd met meer werkplekken en meer secretariële ondersteuning.

Hoe wordt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving gewaarborgd

De MLI was in de beginjaren zo klein dat de borging grotendeels verliep via de vergaderingen van het MLI-docententeam. Studenten hadden inspraak via het overleg met een studentengeleding (drie studenten per leerjaar). MLI viel onder de examencommissie van de tweedegraads lerarenopleidingen en in de toetscommissie van het cluster Exact.

Per 2013 is de borging van de onderwijskwaliteit geformaliseerd met de instelling van: een curriculumcommissie, een toetscommissie, een kwaliteitscommissie, alumni-bijeenkomsten, een opleidingscommissie en een beroepenveldcommissie. MLI heeft nu een gezamenlijke examencommissie met de Pabo. Onder verantwoordelijkheid van de examencommissie is een toetscommissie ingericht. De voorzitter van de MLI-toetscommissie heeft zitting in de examencommissie. De voorzitter van de examencommissie is niet betrokken bij de uitvoering van de MLI.

Per LA is er een arrangementbeheerder voor de organisatie en uitvoering van de LA. De curriculumcommissie (alle LA beheerders en de opleidingscoördinator) heeft een centrale rol en bewaakt de vormgeving van het programma als geheel en van de afzonderlijke LA's. Verbetervoorstellen voor LA's worden besproken met de curriculumcommissie en de opleidingscommissie. Uitkomsten van evaluaties en signalen van studenten worden serieus meegewogen. Inhoudelijke afstemming vindt verder plaats via het maandelijkse teamoverleg en via een overleg van de coaches/begeleiders.

Extern is er inhoudelijke afstemming met MLI-Fontys. Daarbij wordt zowel gekeken naar de doelstellingen, de inhoud van de programma's en de gerealiseerde kwaliteit.

Signalen uit het werkveld worden opgevangen via de eigen docenten en studenten en via de beroepenveldcommissie.

Het panel constateert dat de opleiding snel en adequaat reageert op interne en externe signalen. Gebeurde dit in de eerste jaren meer via informele kanalen, nu zijn meer lijnen geformaliseerd. De meer informele feedback van studenten tijdens colleges blijft een belangrijke bron van informatie. Uitkomsten van onderwijsbeoordelingen worden serieus besproken en knelpunten voor studenten worden snel opgelost. Het panel beoordeelt dit positief. Keerzijde is dat veel verbeteracties elkaar te snel opvolgen en de regie strakker en planmatiger kan worden neergezet. De opleiding kan hier naar studenten meer een voorbeeldrol vervullen. Het opleidingsmanagement is reeds gestart met het meer planmatig vastleggen van verbetervoorstellen in een jaarplanning. Het panel meent dat de opleiding voor de langere termijn de koers duidelijker kan uitzetten, meer standvastig mag zijn in de eigen keuzes en de planningscyclus meer concreet en strakker kan vastleggen in het opleidingsjaarplan. Dit past bij de fase waarin de opleiding zich nu bevindt: de overgang van de eerste hectisch startjaren naar een consolidatiefase.

Overwegingen en conclusie

Samenhangende onderwijsleeromgeving

Het panel is van mening dat de MLI een duidelijke opzet heeft die goed aansluit bij de beroepspraktijk. De opzet en kaders zijn voor studenten duidelijk; de vier beroepsrollen samen met de competenties staan centraal en zijn bepalend voor de profilering van de eindproducten. De kern van de vijf LA's is duidelijk afgeleid van het landelijke profiel en de competenties. De LA's volgen de ontwerplogica en het praktijkonderzoek is een doorlopende leerlijn. Inhoudelijk is er een goede dekking van de competenties. Op elementen en onderdelen kunnen zaken worden aangescherpt, bijvoorbeeld onderzoeksleerlijn, activerende en innoverende werkvormen of studielastspreiding. De MLI heeft deze verbeterpunten vaak zelf al in het oog en werkt aan verbeteringen.

De vormgeving van het programma vindt het panel passend voor een masterprogramma. Er wordt ingespeeld op de eigen verantwoordelijkheid van de student en op de gewenste praktijkgerichtheid. De leerteams dragen daar toe bij. Het verbeterpunt rond activerende werkvormen wordt erkend en aangepakt.

MLI beschikt over een samenwerkend docententeam dat oog heeft voor afstemming en kwaliteitsverbetering. De borging van de onderwijskwaliteit is in de laatste jaren geformaliseerd en verbeteringen bouwen voort op signalen uit commissies en evaluaties.

Het panel heeft een opleiding aangetroffen die continu in ontwikkeling is sinds de startfase. Er worden veel verbeteringen doorgevoerd. Het panel adviseert de regie strakker te stellen en meer overzicht te creëren gericht op consolidatie van de huidige sterkten en het uitzetten van een koers voor de langere termijn.

Samenvattend is het panel van mening dat studenten met het MLI-programma, met de aanwezige docentkwaliteit en met de onderwijsvoorzieningen voldoende voorwaarden hebben om de eindkwalificaties te behalen. De verbeterpunten (onderzoeksvaardigheden, taalvaardigheden, inzet docenten bij begeleiding praktijkonderzoek en inzet van innoverende werkvormen) zijn voor het panel aanleiding tot het oordeel voldoende.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Het panel constateert uit de documentatie dat het toetsstelsel en de procedures helder zijn beschreven in het *Opleidingsprofiel* en in het *OER*³. De opleiding maakt gebruik van summatieve en formatieve toetsen. Ieder leerarrangement wordt summatief getoetst met een individuele eindopdracht. De student levert producten op die bruikbaar zijn in het werkveld. Daarmee tonen studenten aan dat zij de competenties in samenhang kunnen toepassen met onderbouwing vanuit de BoKS. Alle eindopdrachten samen leveren het bewijs dat studenten alle competenties beheersen. De eindopdrachten zijn: analyse-model onderwijsorganisatie (LA1), leerplanontwerp (LA2), paper over een lopende onderwijsinnovatie (LA3), een beleidsnotitie over een maatschappelijk vraagstuk in relatie tot de onderwijsinstelling (LA4), en het praktijkgericht onderzoek (LA5). LA5 is opgedeeld in een onderzoeksopzet (LA5.1) en het praktijkonderzoek (LA5.2).

De opleiding hanteert formatieve toetsing in de vorm van de feedback die studenten krijgen op hun tussenproducten. Inhoudelijke feedback kan komen van de docenten of van de medestudenten in de leergroepen. Coaches leveren feedback op de leerovereenkomst (LA0) en studievoortgang. Daarnaast krijgen studenten feedback vanuit de eigen onderwijsinstelling. In het portfolio kan de student de formatieve feedback opnemen en daarop reflecteren. Verder vindt formatieve toetsing plaats door reflectie en evaluatie.

Toetsen met bijbehorende analytische rubrics (summatieve toetsen) worden opgesteld door de beheerders van de leerarrangementen, in samenspraak met de docenten die het onderwijs verzorgen (4-ogenprincipe). De toetsvorm en de rubric met beoordelingseisen zijn opgenomen in de LA-handleiding en worden bij de start van een LA doorgesproken met de studenten. Het werken met rubrics sluit aan bij het beoordelen van complexe taken. De rubrics zijn elk jaar bijgesteld en nog steeds voor verbetering vatbaar. Onderscheid tussen naast elkaar liggende beoordelingscategorieën is niet altijd eenduidig met als gevolg dat de direct aan elke cel gekoppelde (hoge) puntentelling leidt tot lagere interbeoordelaarsovereenstemming. Sinds 2013-2014 wordt elk product door twee docenten beoordeeld.

³ OER: Onderwijs en examenregeling

Bij LA5 zijn dat twee onafhankelijke beoordelaars, die eerst afzonderlijk oordelen en na overleg komen tot een eindcijfer. Bij geen overeenstemming wordt een derde beoordelaar ingeschakeld. In de cohorten daarvoor trad de begeleider in LA5 op als tweede beoordelaar. Het panel vindt het positief dat de beoordeling van LA5 is verstevigd. De student ontvangt de ingevulde rubric met uitgeschreven feedback. Daaruit kunnen zij de beoordeling en verbeterpunten afleiden. Studenten hebben inzagerecht en kunnen een gesprek met de docenten aanvragen.

Voor 2013 werden, door de kleine omvang van de opleiding, veel zaken rond toetsing besproken in de docentenvergadering. Het ontwikkelen van de toets (inclusief de rubric) is de verantwoordelijkheid van de LA-docent.

Met de instelling van toets- en examencommissies is een meer formeel en professioneel systeem ingesteld. Leden van beide commissies zijn geschoold voor hun taken. De examencommissie functioneert sinds 2013 en legt verantwoording af aan het college van bestuur en rapporteert aan de directie van het instituut en het MLI-management. De examencommissie heeft een onafhankelijke voorzitter.

Borging van de toetsing start met de toetsdekkingsmatrix die jaarlijks door de curriculum- en door de toetscommissie wordt gecheckt. De toetscommissie analyseert toetsen vooraf en achteraf en rapporteert per kwartaal aan de examencommissie. Ook heeft de toetscommissie samen met de examencommissie (gezamenlijk met de Pabo) alle rubrics gescand. De examencommissie heeft vanuit een steekproef van LA5.2 producten, gerichte aanbevelingen gedaan: het vastleggen van de eindgesprekken in geluidsopnamen, het meer betrekken van externe beoordelaars en het versterken van de toetskaders. Het panel is positief over de serieuze wijze waarop de borgingscommissies invulling geven aan de taken en verantwoordelijkheden.

Ook is het panel positief over de samenwerking met de MLI-Fontys. Beide opleidingen wisselen eindproducten uit en bespreken de kwaliteit en de beoordeling. In het landelijk overleg MLI zijn twee benchmark bijeenkomsten gehouden gericht op uitwisseling van ervaringen met het beoordelen van praktijkgericht onderzoek. Als uitwerking van 'Vreemde ogen dwingen' zullen per 2013-2014 de studenten en de docenten over en weer aanwezig zijn bij de eindpresentaties van MLI-Rotterdam en MLI-Fontys.

Het panel heeft van alle leerarrangementen sets van beroepsproducten en beoordelingen ingezien en vindt het positief dat MLI voor alle LA's werkt met rubrics als centraal punt voor toetsing en beoordeling. Het biedt een kader voor zowel docenten als studenten. MLI signaleert zelf dat de rubrics kunnen worden aangescherpt, aangezien er nog redelijke verschillen optreden tussen docentoordelen en de toetseisen nog niet altijd helder zijn voor studenten. Studenten vinden rubrics soms te belemmerend voor een meer creatieve aanpak en een aantal studenten vertoont calculerend gedrag. Het panel vindt het positief dat MLI daarop intervisie/kalibreersessies organiseert met docenten en oog heeft voor de aanscherping van de coaching. Docentbeoordelaars geven aan dat de grens tussen onvoldoende en voldoende vaak wel helder is en dat de criteria voor de hoogte van een positief oordeel scherper kan worden gesteld. MLI geeft aan het komende jaar te koersen op een meer open beoordeling en van daaruit de rubrics verder te willen aanscherpen.

Het panel adviseert met klem de aanscherping van de beoordelingscriteria in de rubrics op korte termijn te realiseren, opdat ook de studenten van de huidige cohorten kunnen werken vanuit een eenduidig kader. Het panel ziet daar goede mogelijkheden toe, zonodig met externe ondersteuning van toetsdeskundigen.

Het panel constateert uit de beoordelingen dat studenten veel gerichte en inhoudelijke feedback ontvangen. Docenten besteden daar veel aandacht aan en studenten waarderen dat. Het is positief voor de ontwikkeling van studenten en past goed bij de onderwijsvisie. Echter de keerzijde is dat veel toetsen daarmee een formatief karakter krijgen. Het panel benadrukt een grotere variatie in toetsvormen en meer aandacht voor summatieve toetsing.

Studenten leveren veel geschreven verslagen aan bij de eindopdrachten. Voor competenties gericht op bijvoorbeeld presenteren en onderhandelen past dit niet altijd. De beoordeling van dergelijke competenties blijkt nu met name uit de eindpresentatie bij LA5. Uit gesprekken met docenten blijkt dat MLI dit ook zelf signaleert en variatie in toetsvormen verkent voor LA 2 en 4. Het panel adviseert dit duidelijk te laten doorwerken in de rubrics van de LA's.

Aandacht vraagt het panel voor de specifieke toetsing van kennis en van de taalvaardigheden. Uit beoordelingen is niet helder in hoeverre wordt getoetst of studenten daadwerkelijk zelf het gewenste kennisdomein beheersen en kennisbronnen raadplegen. Het panel pleit ervoor toch ook meer direct de kennis (in reproductie) te toetsen. Gezien het taalniveau van diverse verslagen kan de toetsing van het taalgebruik (academisch rapporteren) worden aangescherpt.

Het panel is positief over het toetssysteem, de toetsinrichting met rubrics en de gerichte feedback bij beoordelingen. Dit past goed bij de onderwijsvisie (beroepsgericht, activerende en zelfsturende houding van studenten). Sinds 2011 is het toetssysteem aangescherpt. In de uitvoering zijn een aantal verbeterpunten mogelijk, nu met de eerste cohorten ervaring is opgedaan. De opleiding zet daarin reeds stappen, bijvoorbeeld diverse toetsvormen en aanscherpen beoordelingscriteria. Het panel vindt dat de opleiding op korte termijn de beoordelingscriteria in de rubrics moet aanscherpen. Het panel heeft de indruk dat docentbeoordelaars en de borgingscommissies hun rol bij de inrichting en de borgingscommissies hun rol bij de borging van de toetssystematiek serieus oppakken en invullen. De opleiding heeft een open houding in de afstemming met andere MLI opleidingen. Het panel vindt dat het toetssysteem staat. In de uitvoering kunnen aanscherpingen worden doorgevoerd. Met name de interbeoordelaarsafstemming en de concretisering van de beoordelingscriteria in de rubrics zijn aandachtspunten.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Zoals hiervoor gesteld blijkt het gerealiseerde eindniveau uit de zes eindopdrachten van de LA's. Studenten worden altijd individueel beoordeeld door twee docenten (4-ogen-principe). Bij LA5 (onderzoek en eindassessment) zijn dit twee onafhankelijke docenten. Een externe assessor is bij een aantal eindassessments (presentatie en verdediging) aanwezig. De opleiding heeft bewust gekozen voor toetsing van het eindniveau door meerdere beroepsopdrachten. De student moet de competenties in telkens een andere context tonen. Daarmee komt een breder en meer betrouwbare beoordeling tot stand, doordat de competenties meerdere malen worden getoetst.

Onderzoeksvaardigheden worden expliciet op eindniveau getoetst in LA5. In het afsluitende eindassessment wordt getoetst of de student alle competenties voor de vier beroepsrollen in samenhang kan toepassen op beroepskritische situaties. De student toont dat hij/zij een praktijkprobleem autonoom op masterniveau kan aanpakken. De Dublin descriptoren zijn daarbij een belangrijke maatstaf.

Het eindgesprek vindt plaats aan de hand van het masterdossier van de student. Dit dossier is opgebouwd uit de LA-opdrachten en een zelfbeoordeling met onderliggend bewijsmateriaal vanuit het portfolio. De student beschrijft minimaal twee kritische beroepssituaties, met getoonde interventies vanuit de vier beroepsrollen. De student moet deze verantwoorden en evalueren op effectiviteit en aantonen dat daarbij kennis/theorie bij is verkend en toegepast. De student wordt daar in een criterium gericht interview op bevraagd door twee onafhankelijke assessoren. Assessoren geven een oordeel per competentie en overall. Zij leggen de argumentatie vast in een verslag. Waar nodig wordt een derde beoordelaar ingeschakeld om tot overeenstemming te komen. Van de eindassessments worden geluidsopnamen gearchiveerd.

Het panel heeft van vijftien studenten de masterdossiers ingezien (bijlage 6) en vindt de eindopdrachten getuigen van het gewenste masterniveau. De beroepsproducten zijn bruikbaar in het werkveld van de student en vaak ook daarbuiten. De beoordelingen zijn passend; de betere werkstukken krijgen de betere cijfers. Het eindassessment (presentatie en eindverdediging) geeft invulling aan de rol van reflective practitioner. Het panel vindt de invoering hiervan, sinds 2011, een duidelijke versterking van de meting van het eindniveau. Aandachtspunt bij de beoordelingen is de interbeoordelaarsovereenstemming. Deze was laag bij de individuele beoordeling door de assessoren, maar toch konden de beoordelaars in gesprek tot overeenstemming komen.

Het panel had bij twee studenten twijfels over het niveau van het onderzoek in LA5. Deze twee dossiers zijn met docent/beoordelaars nader besproken. Daaruit blijkt dat deze studenten over de volle breedte van de LA's wel het masterniveau op de verschillende beroepsrollen tonen, maar niet sterk waren in het doen van onderzoek. Bij een dossier (met lage beoordeling door de MLI) heeft het panel twijfels. Volgens de geldende procedures en maatstaven zijn de studenten wel correct beoordeeld. Een paar dossiers zouden baat hebben gehad bij een scherper gono-mo moment tussen LA 5.1 en LA 5.2. Dit punt is door de opleiding al opgepakt.

Het panel is er van overtuigd dat de studenten in de volle breedte stevig worden getoetst op de competenties en beroepsrollen. Met de doorgevoerde aanscherpingen (betere onderzoekslijn, betere coaching op onderzoek, betere toetsprocedures, invoering van het eindassessment en borging) is het panel overtuigd dat de dossiers van de laatste lichting juist zijn beoordeeld. Dit is voor het panel, samen met het feit dat beide studenten op de overige LA's voldoende resultaten tonen, doorslaggevend voor een positief oordeel ten aanzien van de eindtoetsing. Het panel is overtuigd dat de dossiers voldoen en studenten in de volle breedte (bij het eindassessment) voldoen aan het masterniveau. Het panel vindt het positief dat MLI en de examencommissie gericht het eindniveau monitoren en daarbij externen betrekken (Fontys MLI)

Uit gesprekken met alumni en werkgevers en uit een alumni-enquête blijkt dat MLI meerwaarde biedt voor studenten. Studenten verkrijgen meer coördinerende en/of innoverende taken en functies. Alumni oordelen positief over de bruikbaarheid voor en de aansluiting op de beroepspraktijk.

Zij hebben een bredere blik verkregen op het onderwijsveld en zoeken meer diepgang bij de verantwoording van hun handelen. Met de onderzoekende houding hebben ze meer zicht op problematieken in de eigen school en hebben ze meer handvatten om deze gericht te verkennen en aan te pakken.

Overwegingen en conclusie

Het panel ziet dat MLI een duidelijke ontwikkeling heeft doorgemaakt van het gescheiden toetsen van LA's naar het meer toetsen van integratie. Het panel vindt dit positief en passend. Het toetsysteem is stevig neergezet. In de uitvoering is verdere verfijning nodig van de beoordelingscriteria in de rubrics. Het panel adviseert op korte termijn de beoordelingscriteria in de rubrics aan te scherpen.

De masterdossiers tonen het gewenste masterniveau. Bij een dossier zijn er twijfels over het niveau van het eindonderzoek. Het feit dat de competenties in meerdere LA's stevig worden getoetst, weegt voor het panel duidelijk positief mee in haar eindoordeel. De MLI is gericht op versterking en aanscherping van de eindbeoordeling en heeft daar goede stappen in gezet. In de volgende fase zal daarbij ook meer externe vergelijking een rol spelen. Het panel vindt dit positief. Vanuit alumni en het werkveld is duidelijk dat de opleiding meerwaarde biedt voor de studenten en een positief effect geeft in de onderwijsorganisaties.

Het feit dat de toetsing verder kan worden aangescherpt en het niveau van het praktijkonderzoek verder kan worden aangescherpt, inclusief academisch rapporteren, geven aanleiding tot het oordeel voldoende.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	Goed
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande *hbo-master* opleiding Leren en Innoveren van Hogeschool Rotterdam als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Ter ondersteuning van de verbeterfunctie en de verdere ontwikkeling van de opleiding, wil het panel de volgende aanbevelingen meegeven aan de opleiding:

Standaard 1:

- Maak duidelijke keuzes wat betreft de uitwerking van internationaliseringsdoelstellingen. Maak gericht gebruik van moderne media.
- Expliciteer de criteria/competenties voor het kennisdomein (relatie Dublin descriptor 1 en BoKs met Dublindescriptoren 2 en 3) opdat geborgd kan worden dat alle studenten daaraan voldoen.

Standaard 2:

- Zet de versterking van de onderzoeksleerlijn door en versterk daarbij de samenwerking met het Kenniscentrum.
- Verscherp de training in academische schrijfvaardigheid en de training van taal- en communicatievaardigheden.
- Houd scherp oog voor de studeerbaarheid en blijf de afstemming tussen LA1-4 en LA5 goed borgen. Zorg dat de werkdruk goed gespreid wordt over het hele jaar.
- Bereid studenten voor op de moeilijkheid om in hun eigen organisatie praktijkonderzoek te doen. Bied hen de veiligheid om ook mogelijk, voor een organisatie ongunstiger resultaten, te kunnen presenteren. De MLI kan daar een duidelijker rol in spelen.

Standaard 3:

- Blijf werken met analytische rubrics. Zet op korte termijn in op de aanscherping van de criteria in de rubrics opdat ook het komende cohort zekerheid heeft en een helder beeld krijgt van de eisen die worden gesteld. Zorg voor goede intervisie (calibreersessies) na de beoordelingen.
- Maak duidelijker afspraken over de interbeoordelaarsafstemming. Bij verschil in oordeel kunnen docenten minder snel de cijfers middelen en vaker een derde beoordelaar inschakelen.

Algemeen:

- Zet de verbeterlijnen door met een meer planmatige aanpak om gerichter keuzes en afwegingen te kunnen maken. De relatief kleine organisatie kan, ondanks alle energie en enthousiasme, niet alles tegelijk oppakken. Draagvlak en voortgang kunnen baat hebben bij gerichte keuzes.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

COMPETENTIEPROFIEL

Competenties / indicatoren

1. Interpersoonlijke competentie

De Master Leren & Innoveren heeft oog voor zijn eigen rol (en die van anderen) in de onderwijsinstelling en in veranderingsprocessen en kan zo nodig zijn handelingen variëren.

- communiceert op heldere wijze over onderwijs(ontwikkeling), herkent daarbij communicatiepatronen en zet gesprekstechnieken bewust in (1.1)
- gaat bij zijn taakvervulling op verantwoorde en doelmatige wijze relaties aan en onderhoudt deze (met individuen, groepen en/of grotere sociale verbanden) (1.2)
- neemt initiatief en houdt in het handelen rekening met de belangen en verwachtingen en eisen van diverse stakeholders met betrekking tot het onderwijs en weegt deze belangen kritisch af (1.3)
- brengt goed beargumenteerde en gemotiveerde visies, motieven, opvattingen en keuzes duidelijk en ondubbelzinnig over aan diverse betrokkenen (1.4)
- stelt zich flexibel op, schakelt gemakkelijk tussen de verschillende rollen die hij binnen de onderwijsinstelling vervult (1.5)
- pakt signalen m.b.t. veranderingsprocessen op (bijv. van collegae) en past zo nodig zijn handelingswijze op basis van deze signalen aan (1.6)
- neemt actief deel aan discussies (ook buiten de eigen organisatie) met betrekking tot leren en innoveren, educatieve, pedagogische en andere vraagstukken op het gebied van de beroepsuitoefening (1.7)

2. Pedagogische competentie

De Master Leren & Innoveren is in staat op basis van zijn pedagogische kennis het leerproces van leerlingen te optimaliseren en de effectiviteit van veranderingen met betrekking tot het pedagogische klimaat binnen de onderwijsinstelling en de leerprestaties van leerlingen te beoordelen en te verbeteren.

- past actuele kennis op het gebied van leren en innoveren toe; heeft kennis van en inzicht relevante concepten, ideeën en onderwerpen (2.1)
- levert een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijke pedagogische visie en pedagogisch beleid binnen de eigen onderwijsinstelling, brengt (verbeter)voorstellen (2.2).
- stelt zich constructief kritisch op t.o.v. verschillende (pedagogische) theorieën, invalshoeken (2.3)
- toont analytisch vermogen, combineert op beargumenteerde wijze inzichten uit verschillende theorieën, onderzoeken en de praktijk en vertaalt deze naar concrete mogelijkheden voor onderwijsontwikkeling binnen de eigen onderwijsinstelling (2.4)
- geeft – binnen de door het management gestelde kaders – op professionele wijze vorm en richting aan onderwijsontwikkeling (2.5)
- zet acties in die een positieve bijdrage leveren aan het pedagogisch klimaat binnen de onderwijsinstelling, maakt daarbij gebruik van relevante inzichten (bijv. m.b.t. het vergroten van het leervermogen en de zelfredzaamheid van leerlingen, de effectiviteit van onderwijs- en leerstrategieën en de veiligheid en uitdaging die in een leef- en leeromgeving aanwezig moet zijn) (2.6)
- houdt bij onderwijsontwikkeling expliciet rekening met verschillen tussen leerlingen, bijvoorbeeld wat betreft hun sociale/ culturele achtergrond, het niveau, leerstijlen en leervragen (2.7)

3. Didactische competentie

De Master Leren & Innoveren is in staat systematisch de effectiviteit en de kwaliteit van het bestaande onderwijs te beoordelen. Hij initieert nieuwe werkvormen, materiaalontwikkeling, begeleidingsmodellen en toetsvormen, behorend bij onderwijsontwikkelingen. Hij kan daarbij ook collega's begeleiden en scholen.

- stelt zich constructief kritisch op t.o.v. de effectiviteit en kwaliteit van het bestaande onderwijs en t.o.v. onderwijsontwikkelingen (zowel nationaal als internationaal), overziet de didactische consequenties van ontwikkelingen en kan voor- en nadelen van verschillende benaderingen/werkwijzen benoemen en onderbouwen (3.1)
- signaleert – op basis van recente kennis uit de onderwijsresearch en inzichten uit 'good practices' – kansen en belemmeringen om de doelmatigheid en doelgerichtheid van het onderwijs binnen de eigen onderwijsinstelling te verbeteren (3.2)
- ontwerpt op een systematisch verantwoorde wijze onderwijsarrangementen die leiden tot effectieve leerprocessen en is in staat om gemaakte ontwerpkeuzes expliciet te beargumenteren (3.3)
- vervult een voortrekkersrol binnen het eigen team/vakgebied, initieert de ontwikkeling en het ontwerp van bijvoorbeeld nieuwe werkvormen, materialen, toetsvormen etc. (3.4)

4. Organisatorische competentie

De Master Leren & Innoveren weet onderwijsontwikkelingen doelgericht en met gevoel voor verhoudingen te begeleiden.

COMPETENTIEPROFIEL

Competenties / indicatoren

- erkent het belang van verschillende relevante elementen van het schoolsysteem (bijv. de cultuur, interne organisatie en structuur, de politiek-maatschappelijke omgeving, beschikbare wetenschappelijke kennis, persoonlijke belangen etc.) bij veranderingsprocessen, houdt hier bij de ontwikkeling van het onderwijs expliciet rekening mee om te komen tot haalbare en realistische onderwijsontwikkelingen (4.1)
- vervult een regiefunctie bij het ontwikkelen en invoeren van nieuw onderwijs en houdt overzicht over daarmee samenhangende complexe besluitvormingsprocessen; treedt besluitvaardig op en neemt weloverwogen en beargumenteerde besluiten (4.2)
- heeft zicht op het implementatieproces van innovaties, (h)erkent de verschillende fasen in het proces, (h)erkent de ontwikkelingssnelheid van betrokkenen, (mogelijke) weerstanden tegen veranderingsprocessen en overziet de consequenties van innovaties binnen de onderwijsinstelling (op diverse terreinen, zoals personeelsbeleid, kwaliteitszorg, inzet van middelen) (4.3)
- bewaakt de kwaliteit en voortgang van onderwijsontwikkelingen, maakt regelmatig de balans op wat betreft voortgang en behaalde resultaten en neemt indien nodig gepaste actie (4.4)
- toont verantwoordelijkheidsbesef, verantwoordt bij de opzet en uitvoering van projecten de gemaakte keuzes, behaalde resultaten en ingezette middelen (4.5)

5. Teamontwikkelingscompetentie

De Master Leren & Innoveren draagt bij aan het creëren en organiseren van leergemeenschappen binnen de eigen onderwijsinstelling, gericht op concrete gedeelde en gedragen resultaten en zelfsturing van het onderwijsteam.

- signaleert mede op basis van (gevraagde en ongevroegde) feedback leervragen binnen het onderwijsteam en initieert leeractiviteiten die het leerproces binnen het onderwijsteam ondersteunen, houdt hierbij rekening met de samenstelling en de behoeften van de leden van de eigen onderwijsinstelling (5.1)
- bewerkstelligt binnen de eigen onderwijsinstelling draagvlak voor onderwijsontwikkeling, licht ontwikkelingen toe en beargumenteert zijn visie op heldere wijze, toont daarbij overtuigingskracht (5.2)
- fungeert als vraagbaak voor de leden van de eigen onderwijsinstelling en staat open voor de inbreng en standpunten van leden (5.3)
- demonstreert leiderschapskwaliteiten, geeft op effectieve wijze leiding aan gesprekken, overleg en vergaderingen van het onderwijsteam van de eigen onderwijsinstelling (5.4)

6. Omgevingscompetentie

De Master Leren & Innoveren herkent en erkent de belangen van externe betrokkenen bij het onderwijs en (veranderingsprocessen binnen) de onderwijsinstelling en kan hier evenwichtig mee omgaan.

- volgt relevante actuele (nationale en internationale) onderwijsontwikkelingen en kan deze plaatsen in een bredere maatschappelijke en politieke context, vertaalt ontwikkelingen naar consequenties voor de eigen onderwijsinstelling (6.1)
- verantwoordt de gekozen onderwijsaanpak en de bereikte leerresultaten richting externe partijen op heldere en overtuigende wijze, en betreft waar nodig relevante externen (bijv. bedrijven, instellingen, ouders/verzorgers) bij onderwijsontwikkeling (6.2)
- gaat op diplomatieke wijze om met de belangen van diverse externe betrokkenen, weegt deze belangen mee bij onderwijsontwikkeling en vindt daarbij de balans tussen externe belangen en de belangen van de eigen onderwijsinstelling (6.3)
- toont originaliteit in het vinden van oplossingen, zoekt ook buiten de eigen context naar nieuwe concepten, ideeën en oplossingen, brengt deze in en weet deze over te brengen aan de betrokkenen (6.4)
- gaat op effectieve wijze om met onverwachte gebeurtenissen en situatie (6.5)
- participeert in (landelijke/ regionale) onderwijsinnovatietrajecten (6.6)
- zoekt naar (nieuwe) samenwerkingsvormen met het afnemend onderwijs- en beroepenveld (6.7)

7. Reflectie- en onderzoekscompetentie

De Master Leren & Innoveren is zich bewust van zijn taken en bevoegdheden en zijn verantwoordelijkheid richting leerlingen, ouders/verzorgers en collega's en zijn kwetsbare positie daarin. Hij is in staat om het bestaande onderwijs en veranderingen adequaat te voorzien van onderzoek om 'evidence' op te bouwen met betrekking tot de leereffecten van zijn onderwijs op korte en lange termijn.

- reflecteert kritisch op het eigen persoonlijk en professioneel handelen, onderkent en benoemt de invloed en gevolgen van het eigen handelen en verbetert zijn werkwijze voortdurend (7.1)
- demonstreert continu een onderzoekende houding, stelt relevante, kritische vragen bij onderwijsontwikkelingen en de onderwijspraktijk, durft te experimenteren en weegt mogelijke voor- en nadelen van diverse werkwijzen systematisch tegen elkaar af (7.2)
- formuleert relevante, heldere, richtinggevende en duidelijk afgebakende probleemstellingen voor praktijkgericht onderzoek, werkt deze uit in een consistente onderzoeksopzet en kiest daarin beargumenteerd en gemotiveerd voor methoden en technieken van onderzoek (7.3)
- analyseert en interpreteert de onderzoeksresultaten en kan deze in een bredere (onderzoeks)traditie plaatsen,

COMPETENTIEPROFIEL

Competenties / indicatoren

- verbindt de resultaten van onderzoek met bevindingen uit ander (nationaal en internationaal) onderzoek uit verschillende disciplines en formuleert conclusies (7.4)
- verbindt onderzoeksresultaten aan de onderwijspraktijk, gebruikt onderzoeksresultaten om onderwijsontwikkelingen te stimuleren, verspreidt resultaten van onderzoek (rapportages, presentaties enz.) en kan expliciet voorbeelden van hierop gerichte kennisdeling aantonen (7.5)
- speelt een leidende of coördinerende rol bij de totstandkoming en/of uitvoering van onderzoeksprojecten (7.6)

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Eerstejaars collegejaar											
ROM	Cursusnaam	sp	Onderwijsperiode 1		Onderwijsperiode 2		Onderwijsperiode 3		Onderwijsperiode 4		Praktische oefening
	Contacttijd x50 min.		contacttijd	toets	contacttijd	toets	contacttijd	toets	contacttijd	toets	
	Onderwijsperiode 1										
KG	LA0 Oriëntatie	2	8	O							
KG	LA1 Zin in leren	6	24								
	Onderwijsperiode 2										
KG	LA1 Zin in leren	4			6	O					
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	3			18						
	onderwijsperiode 3										
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	4					12				
KG	LA2 Uitdagend ontwerpen	3					15				
	Onderwijsperiode 4										
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	1						3		OP	
KG	LA2 Uitdagend ontwerpen	7						15		O	
	Totaal aantal studiepunten	30		8sp		7sp		7sp		8sp	

Tweedejaars collegejaar											
	Cursusnaam	sp	Onderwijsperiode 1		Onderwijsperiode 2		Onderwijsperiode 3		Onderwijsperiode 4		
RO M	Contacttijd x50 min.		contacttijd	toets	contacttijd	toets	contacttijd	toets	contacttijd	toets	Praktische oefening
	Onderwijsperiode 1										
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	1	8								
KG	LA3 Begeleiden van vernieuwingen	6	21								
	Onderwijsperiode 2										
PG	LA3 Begeleiden van vernieuwingen	4			9	0					
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	2			12						
KG	LA4 Maatschappelijke context van het onderwijs	2			12						
	Onderwijsperiode 3										
KG	LA4 Maatschappelijke context van het onderwijs	7					18				
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	1					8				
	Onderwijsperiode 4										
PG	LA4 Maatschappelijke context van het onderwijs	1								0	
PG	LA5 Praktijkgericht onderzoek	3							2	0	
SG	LA0 Integratie	3							2	AS	
		30	7	sp	8	sp	8	sp	7	sp	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer drs. J.W.G. van Meegen, voorzitter

De heer Van Meegen is ingezet vanwege zijn ervaringen als voorzitter en vanwege zijn auditdeskundigheid, zijn onderwijsdeskundigheid en zijn domeindeskundigheid. Ervaring als voorzitter heeft hij opgedaan als directeur van verschillende opleidingen van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen; als voorzitter van diverse internationale onderwijsprogramma's; als voorzitter internationaal trainingsteam managementvaardigheden en als voorzitter buitenlandse kwaliteitszorgprojecten onder andere in het kwaliteitszorgproject onderwijs van de provincie Lublin, Polen. Van 1991 tot 2011 is de heer Van Meegen lid van de directie van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen geweest, van 2005 tot 2010 directeur van de Lerarenopleiding (ILS). In die periode heeft hij het accreditatieproces van de 12 vakopleidingen van de lerarenopleiding geleid. Hij heeft lezingen gegeven aan diverse universiteiten in de Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Indonesië en in vrijwel alle Europese landen. Voor deze visitatie heeft de heer Van Meegen onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2000 – heden diverse managementtrainingen o.a. SIOO opleidingen en coaching on the job
1968 – 1976 Sociale Geografie – Katholieke Universiteit Nijmegen

Werkervaring:

2011 – heden rector Maaslandcollege
1991 – 2011 directie Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
2000 – 2010 lid Faculteitsdirectie Educatie
1991 – 2000 hoofd international programmes
2000 – 2002 directeur pedagogiek
2002 – 2005 directeur HRD/opleidingskunde
2005 – 2010 directeur Lerarenopleiding (ILS)
2010 – 2011 directeur masterprogramma's (ad interim)
1973 – 1991 Docent aardrijkskunde en management voortgezet onderwijs (o.a. conrector)

Bijzondere werkervaringen:

- Ervaring met opbouwen en onderhouden van internationaal netwerk.
- Intensief betrokken bij vredesprocessen in Israël/ Palestinian Authority, Noord Ierland en Cyprus.
- Vijf jaar lang trainingen voor schoolleiders verzorgd in Barcelona (ES), Limerick (EIR), Helsinki (FIN) en Berlijn (DE).
- Adviseur Ministerie van Onderwijs in de provincie Lublin (PO).
- Gastcolleges gegeven op universiteiten in China, de Verenigde Staten, Indonesië, Turkije, en vrijwel alle Europese landen. Een aantal lezingen en artikelen zijn in tijdschrift- of boekvorm uitgebracht.
- Meerdere jaren voor de Europese Commissie op internationale conferenties het dagvoorzitterschap verzorgd.
- Lid dagelijks bestuur ETDF (Europese vereniging HRD/HRM), gevestigd in Parijs.
- Tijdens directeurschap ILS (HAN) TTO programma lerarenopleiding ingevoerd.
- In die periode samen met VO Raad en ministerie OCW het concept Opleidingsscholen vormgegeven.

- Voor NVAO verschillende Nederlandse (master-)opleidingen geaccrediteerd.
- Lid bestuur basisschool.
- Voorzitter selectiecommissie Ondernemersprijs Uden e.o.

De heer prof. dr. P.W.M. Mahieu

De heer Mahieu is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van opleiding en onderwijs en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. De heer Mahieu is hoogleraar in de opleidingen Opleidings- en Onderwijswetenschappen & Specifieke lerarenopleiding aan de Universiteit Antwerpen, waar hij tevens instituutsvoorzitter is. Hij bekleedt vele neven- en ere-ambtelijke functies. Hij heeft vele publicaties sinds 1977 op zijn naam staan en is sinds 2002 hoofdredacteur "School en Samenleving". Hij heeft sinds 1990 vele voordrachten, paper-presentaties en gastcolleges gegeven zowel in Nederland, België als in andere Europese steden (Riga, Boedapest, Brno, Wales, Uppsala). Hij is sinds 1992 lid van de "European Network for Improving Research and Development in Educational Leadership and Management" (ENIRDELM). Voor deze visitatie heeft de heer Mahieu onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1988	Doctor in de politieke en sociale wetenschappen – Universitaire Instelling Antwerpen proefschrift "Participatie aan schoolmanagement; een organisatiesociologische benadering"
1973 – 1975	Licenties Politieke en Sociale Wetenschappen – aggregatie H.S.O. aan de Universitaire Instelling Antwerpen
1971 – 1973	Kandidaturen Politieke en Sociale Wetenschappen; complement economie aan de Universitaire Faculteiten St. Ignatius te Antwerpen
1968 – 1971	Hogere cyclus S.O. Latijn-Wetenschappen, St. Jozefcollege te Turnhout
1965 – 1968	Lagere cyclus S.O. Latijn-Wiskunde, St. Jozefcollege te Turnhout

Werkervaring:

2008 – heden	hoogleraar in de opleidingen Opleidings- en Onderwijswetenschappen & Specifieke lerarenopleiding – Universiteit Antwerpen
2001- 2008	voltijds hoofddocent aan de Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen resp. Instituut voor Onderwijs en Informatiewetenschappen (2004->), UFSIA-RUCA resp. U.A.: academisch coördinator voor de GAS/ master-na-master opleiding "master in onderwijsmanagement"
1999 – 2002	deeltijds docent aan de academische initiële lerarenopleiding Toegepaste Economische Wetenschappen, RUCA
1998 – 2002	deeltijds docent aan de academische initiële lerarenopleiding, departement didactiek en kritiek, UIA.
1978 –2001	directeur van de Studiedienst van het Instituut voor Didactiek en Andragogiek aan de U.F.S.I.A., resp. als bestuurssecretaris, adjunct adviseur en adviseur.
1976 – 1978	wetenschappelijk medewerker aan het Centrum voor Andragogisch Onderzoek te Brussel: medewerking aan het project "Opleiding en bijscholing voor het sociaal-cultureel werk" i.o.v. de Hoge Raad voor de Volksopleiding
1975 – 1976	tijdelijk onderwijsassistent aan de U.F.S.I.A., Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen: studentenbegeleiding voor de vakken sociologie en sociaal beleid

Neven- en ere-ambtelijke functies.

- 2011 – heden voorzitter stuurgroep “omgevingsanalyse LOP’s Antwerpen
- 2010 – heden voorzitter Instituut voor Onderwijs en Informatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen, ondervoorzitter (2004 - 2007); academisch secretaris (2007 - 2010)
- 2010 – heden lid Raden van Beheer v.z.w. Centrum voor Andragogiek (1990 - 2004, sinds 2010) en Arcademia (1997-2003)
- 2010 – heden editorial board member “Studia Paedagogica” (Masarykova Univerzita)
- 2009 – heden lid Stuurgroep Regio, Universiteit Antwerpen
- 2009 – 2010 vice-directeur Centrum voor Migrantenstudies
- 2009 – 2010 lid Raad Dienstverlening van de Universiteit Antwerpen
- 2008 lid selectiecommissie inspectie basisonderwijs
- 2007 lid selectiecommissie inspectie CLB
- 2006 – heden lid Wetenschappelijke Adviesraad Magistrum, Fontys Hogeschool Nederland
- 2006 lid overleggroep onderwijs van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding)
- 2005 – 2009 waarnemend lid Raad voor Wetenschappelijke en Maatschappelijke Dienstverlening Universiteit Antwerpen
- 2005 – 2009 lid Raad voor Postacademische Vorming, Universiteit Antwerpen
- 2005 – 2008 co-voorzitter van de werkgroep lerarenopleiding van de Associatie Universiteit Hogescholen Antwerpen
- 2004 – heden lid, voorzitter (2004-2008) stuurgroep “Leerstoel Onderwijsvernieuwing en Samenwerking” (Universiteit Antwerpen & Stad Antwerpen)
- 2004 – heden plaatsvervangend lid van de Onderwijsraad van de Universiteit Antwerpen
- 2004 – 2010 voorzitter Centrum Nascholing Onderwijs (U.A.)
- 2003 – heden lid werkgroep directies Centrum voor Andragogiek
- 2003 – 2004 waarnemend vice-decaan Faculteit i.o. Onderwijs- en Informatiewetenschappen UA
- 2003 lid visitatiecommissie hogeschoolopleidingen orthopedagogie (VLOHRA)
- 2002 – heden hoofdredacteur "School en Samenleving", uitg. Plantyn
- 2002 – 2007 lid redactieraad Meso Magazine (uitg. Kluwer Alphen a/d Rijn)
lid van het Bremberg-forum
- 2002 – 2011 voorzitter lokaal overleg platform (LOP) basisonderwijs Stad Antwerpen
- 2001 – 2009 lid, voorzitter (2003 - 2005), ondervoorzitter (2001 - 2002; 2006 - 2009), van de Raad van Toezicht transnationale Universiteit Limburg
- 2000 – 2005 voorzitter v.z.w. Steunpunt Leerlingenparticipatie
- 2000 – 2001 lid departementsraad Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken (Hogeschool Antwerpen)
- 1999 – 2009 voorzitter overkoepelend overlegplatform inspectie – begeleidingsdiensten van de Vlaamse Onderwijsraad
- 1995 – 2007 lid van het Vlaams Forum voor onderwijsmanagement, c.q. European Forum on Educational Administration
- 1992 – heden member of the "European Network for Improving Research and Development in Educational Leadership and Management" (ENIRDELM) - member of the Board (1995 - 1999; 2007 - 2010).
- 1986 – 2003 lid directiecomité en dagelijks bestuur - Instituut voor Didactiek en Andragogiek

Publicaties: (op aanvraag)

Mevrouw dr. D. Joosten-ten Brinke

Mevrouw Joosten-ten Brinke is ingezet vanwege haar onderwijsdeskundigheid. Zij is als onderzoeker toetsen en beoordelen Learning & Cognition verbonden aan de Open Universiteit. Daarnaast is zij als Lector 'Eigentijds toetsen en beoordelen' verbonden aan Fontys Hogescholen bij de lerarenopleidingen. Zij heeft onderzoek uitgevoerd naar de benodigde en de gewenste toetskennis en -kunde van lerarenopleiders, leraren en studenten, de mogelijkheden van EVC en computer gebaseerd toetsen. Mevrouw Joosten-ten Brinke heeft tientallen publicaties op haar naam staan. Zij heeft in 2011 en 2013 namens NQA deelgenomen als panellid aan opleidingsvisitaties en heeft daarnaast auditdeskundigheid opgedaan bij een aantal externe beoordelingen van opleidingen bij de Open Universiteit. Voor deze visitatie heeft mevrouw Joosten-ten Brinke onze handleiding voor panelliden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2004 – 2008 Open Universiteit Nederland, Assessment of Prior Learning. Verdediging proefschrift oktober 2008.
1985 – 1990 Universiteit Twente, Toegepaste Onderwijskunde
1979 – 1985 VWO Liemers College – Zevenaar

Werkervaring:

- 2011 – heden Onderzoeker (computergebaseerd) toetsen en beoordelen, Learning & Cognition, CELSTEC, Open Universiteit
2010 – heden Lector 'Eigentijds toetsen en beoordelen' Fontys lerarenopleiding Tilburg
2009 – heden Begeleiding aio-onderzoek (K. Rajagopal 'Personal Learning Networks', G. Geitz 'self-efficacy, goal orientation and feedback', K. Meusen 'formative assessment in school transition')
2010 – 2013 Oprichting kwaliteitscommissie landelijke kennistoetsen (i.o.v. HBO-raad
2010 – heden Ontwikkeling onderwijsmodule 'digitaal toetsen' tbv minor ICT en onderwijs (FLOS)
2008 – heden Tutor 'basiskwalificatie onderwijs' modulen toetsing
2008 – 2010 Projectleider 'computergebaseerd toetsen OUNL'
2006 – 2010 Evaluatieonderzoek 'EVC bij hbo-instellingen'
2006 – 2010 Beoordelaar certificering EVC-assessoren
2006 – 2008 Projectleider 'implementatie EVC'

Overig:

- Hoofdredacteur tijdschrift Examens (2013 – heden)
- Lid adviescommissie Expertisenetwerk SURF (2012 – heden)
- Lid klankbordgroep BKE/SKE HBO-raad ICO stafid (feb 2013 – okt. 2013)
- Lid ICO themagroep 6 Assessment, Evaluation & Examination
- Redactielid tijdschrift Examens, Tijdschrift voor de toetspraktijk (2007 – 2013)
- Afgevaardigde namens CvB in convenantpartners EVC ter ondersteuning van de landelijke kwaliteitscode EVC. (2007 - heden)
- Lid bezwaarcommissie EVC. SIKB, Gouda.
- Reviewer voor International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT)
- Reviewer voor Journal of Educational Technology and Society (ETS)
- Lid beoordelingscommissie tender 'toetsing en toetsgestuurd leren' SURF

Publicaties (2013, meer op aanvraag):

- Sluijsmans, D. M. A., van Eldik, S., Joosten-ten Brinke, D., & Jakobs, L. (2013). Bewust en bekwaam toetsen: Wat zouden lerarenopleiders moeten weten over toetsing? Tijdschrift voor Lerarenopleiders, 34(3), 27-42.
- Van Berkel, H., Bax, A., & Joosten-ten Brinke, D. (in druk). Toetsen in het hoger onderwijs. Bohn, Stafleu Van Lochem.
- Van Berkel, H., Bax, A., & Joosten-ten Brinke, D. (in druk). Het toetsproces ontleed. In H. Van Berkel, A. Bax, & - D. Joosten-ten Brinke, Toetsen in het hoger onderwijs. (pp. 1-11). Bohn, Stafleu Van Lochem.
- Joosten-ten Brinke, D., & Sluijsmans, D. (in druk). Formatief toetsen. In H. Van Berkel, A. Bax, & D. Joosten ten - Brinke, Toetsen in het hoger onderwijs. (pp. 52-58). Bohn, Stafleu Van Lochem.
- Van den Bos, P., Burghout, C., & Joosten-ten Brinke, D.(in druk). Toetsen met rubrics. In H. Van Berkel, A. Bax, & D. Joosten-ten Brinke, Toetsen in het hoger onderwijs. (pp. 134-142). Bohn, Stafleu Van Lochem.
- Klarus, R. & Joosten-ten Brinke, D. (in druk). Toetsen met EVC. In H. Van Berkel, A. Bax, & D. Joosten-ten Brinke, Toetsen in het hoger onderwijs. (pp. 142-150). Bohn, Stafleu Van Lochem.
- Meusen-Beekman, K., Joosten-ten Brinke, D., & Boshuizen, H. P. A. (2013). Hoe draagt formatief toetsen bij aan het ondersteunen van de overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs door vroege training van zelfregulatie vaardigheden bij basisschoolleerlingen? [How does formative assessment supports the transition between primary and secondary education?]. Paper bij de masterclass 'Hoe balanceer je formatief en summatief toetsen?' [How to balance formative and summative assessment?], Heerlen, The Netherlands.
- Geitz, G., Joosten-ten Brinke, D., & Kirschner, P. (2013). The Influence of Self-efficacy and Goal Orientation on Learning Behavior: The Intervening Role of Feedback. Paper bij de masterclass 'Hoe balanceer je formatief en summatief toetsen?' [How to balance formative and summative assessment?], Heerlen, The Netherlands.
- Van Leeuwenkamp, K. & Joosten-ten Brinke, D. (2013). Het Relatieve Belang van Vijftig Kwaliteitskenmerken van Toetsing voor Studententevredenheid in het Hoger Beroepsonderwijs. Examens, Tijdschrift voor de toetspraktijk. 1.
- Gerritsen – Van Leeuwenkamp, K. & Joosten-ten Brinke, D. (submitted). The Relative Importance of Fifty Quality Attributes of Assessment for Student Satisfaction in Higher Professional Education.
- Eggink, J. Van der Werf, E., & Joosten– ten Brinke, D. (submitted). Efficient and Effective Support for Assessment of Learning Outcomes. International Journal of e-Assessment.
- Arts, J., Jaspers, M., & Joosten-ten Brinke, D. (submitted). Written feedback as a form of feedback: So much to gain.
- Joosten-ten Brinke, D., Sluijsmans, D., & Van Eldik, S. (ingediend). Considered and competent assessment: An inventory on what teachers educators' should know about assessment.
- Sluijsmans, D. M. A., Joosten-ten Brinke, D., & Van der Vleuten, C. P. M. (2013). Toetsen met leerwaarde. Een reviewstudie naar effectieve kenmerken van formatief toetsen. Den Haag: NWO.

Mevrouw drs. M. Kummu

Mevrouw Kummu is ingezet als studentlid. Zij heeft de deeltijdopleiding Master Leren en Innoveren aan Hogeschool Inholland gevolgd. Zij werkt aan dezelfde hogeschool met betrekking tot kwaliteitszorgactiviteiten (evaluatie, onderzoek en trendanalyses) bij de Opleiding tot leraar basisonderwijs, Tweedegraads lerarenopleidingen, Theologie en de Master Leren en Innoveren; lectoraat E-Learning (evaluatie onderzoek Teams Maken Scholen) en docentschap Didactische Aantekening (onderwerp kwaliteitszorg).

Mevrouw Kummu is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Kummu aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011 – 2013 Master Leren en Innoveren - Hogeschool Inholland
2008 Specialisatie Education and Globalization - UC Berkeley
2006 – 2008 Ma Sociologie van Kunst en Cultuur - Erasmus Universiteit
2002 – 2006 Ba Vrijtijdsmanagement - Hogeschool Rotterdam

Werkervaring:

2009 – heden Hogeschool Inholland

- Kwaliteitszorgactiviteiten - Opleiding tot leraar basisonderwijs, Tweedegraads lerarenopleidingen, Theologie en Master Leren en Innoveren
- Lectoraat E-Learning
- Docentschap Didactische Aantekening

Overig:

2010 – 2011 Bestuurslid Bewonerscommissie Cité

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziassse

Mevrouw Dekker is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft ruime ervaring met visitaties in alle sectoren van het hbo en in het wo. Zij bezit auditorkwaliteiten vanwege jarenlange visitatie-ervaring en heeft cursussen gevolgd bij Lloyd's, daarnaast verzorgt zij trainingen over het visitatie- en accreditatiestelsel voor auditoren hoger onderwijs. Haar kennis van het hoger onderwijs is ondermeer ontstaan door docentschap WU en onderwijskundige cursussen. Mevrouw Dekker heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1983 – 1989 Opleiding Tuinbouwplantenteelt, Wageningen Universiteit
1977 – 1983 VWO, Christelijke Scholengemeenschap Walcheren te Middelburg

Werkervaring:

2004 – heden NQA: senior auditor, adviseur en accountmanager
1995 – 2004 Beleidsmedewerker afdeling Kwaliteitszorg, HBO-raad, 7landelijke visitatietrajecten in diverse sectoren/domeinen van het hbo.
1991 – 1995 Toegevoegd docent Wageningen Universiteit, vakgroep Tuinbouwplantenteelt, belast met onderwijsontwikkeling
1990 – 1991 Adviseur bij Tuinbouwkundig Adviesbureau

Cursussen:

Training Auditor Hoger Onderwijs, oktober 2003, NQA i.s.m. Lloyd's Register
Tweedaagse cursus Interne Kwaliteitsaudits, december 2002, Lloyd's Register

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
12.30 – 13.30 uur	Lunch en kennismaking en rondleiding	Panel
13.30 – 14.00 uur	Presentatie van 20 minuten door de opleiding ML&I, waarin zij zich positioneert ten aanzien van het afgelegde traject: gemaakte keuzes, stand van zaken en openstaande wensen en voornemens. Het panel kan toelichtende vragen stellen.	Panel en vertegenwoordiging opleiding
14.00 – 17.00 uur	Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal - Alle door NQA geselecteerde scripties	Panel
17.00 – 17.30 uur	Spreekuur*	Panel

*Spreekuur is per mail aangekondigd aan alle bij de opleiding betrokken personen. Geen opkomst.

Dag 2

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud I: Afstuderen LA 5.2 + integratiefase.	Docenten van de 4 door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten: Mw. dr. H. Koopmans Dhr. drs. J. Rozendaal Dhr. dr. N. van den Berg Dhr. M. Reekers, master Mw. F. Veltman-van Vugt, master, Lector
09.15 – 09.30 uur	Pauze	
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: Afstudeerfase / jaar 2	Studenten jaar 2 en alumni (afgestudeerd max. 2 jaar): Alumni: Mw. D. Janssen Mw. E. Wijnands Mw. M. v.d. Steen Dhr. M. Janson Studenten jaar 2: Dhr. J. Rietjens Mw. M. Heimans, afgemeld Dhr. E. Pfaff Mw. H. Krabbe
10.15 – 10.30 uur	Pauze	
10.30 – 11.15 uur	Blok Inhoud III: Jaar 1	Studenten jaar 1: Mw. G. Sahin

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
		Dhr. E. Blok Mw. J. Cameron Mw. V. v.d. Graaf –Schimmel Mw. J. Wit
11.15 – 11.30 uur	Pauze	
11.30 – 12.30 uur	Gesprek met docenten	Vertegenwoordiging docententeam (= vertegenwoordigers Leerarrangementen) spreiding naar studiejaren, vakgebieden, speciale taken (zoals begeleiding, lectoraat). Docenten: Mw. drs. A. Kroon Mw. I. Bouman, Master Mw. drs. B. Standaar-Dorhout Dhr. M. Reekers, Master Mw. dr. H. Koopmans Mw. F. Veltman-van Vugt, master, Lector
12.30 – 13.30 uur	Lunchpauze	
13.30 – 14.15 uur	Gesprek met opleidingsmanagement	Management: Dhr. J. Dorsman, onderwijsmanager a.i. Mw. M. Clement, opleidingscoördinator Dhr. R.C.M. Elgershuizen: directeur Instituut voor Lerarenopleidingen.
14.15 – 14.30 uur	Pauze	
14.30 – 15.15 uur	Blok Borging	Examencie, Toetscie, Opleidingscie, Curriculumcie, Beroepenveldcie: Mw. drs. B. Standaar-Dorhout: voorzitter Toetscie & Lid Examencie Mw. C. Polet, Master: Voorzitter Examencie IVL Pabo Mw. F. Veltman-van Vugt, Master: Curriculumcie Dhr. M. Reekers, Master: Opleidingscie Mw. C. Nijdam, studentlid Opleidingscie Mw. A. Dries Extern lid Beroepenveldcie, directeur Agnesschool Rotterdam
15.15 – 15.45	Eventuele extra gesprekken, gebruikt voor nader bespreken van twee	

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
uur	eindwerkstukken.	
15.45 – 16.30 uur	Beoordelingsoverleg Panel	Panel
16.30 – 17.00 uur	Terugkoppeling door panel van de bevindingen.	Panel

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Hard copy (ter inzage tijdens visitatie)

- Kritische Reflectie, Master Leren en Innoveren
- Voetnoten, vermeld in Kritische Reflectie.
- Opleidingsprofiel, Master Leren en Innoveren, deeltijd
- Adviesrapport Hogeschool Rotterdam Instellingstoets Kwaliteitszorg 2013
- Klapper MLI evaluaties
- Afstudeerwerken studenten
- Overzicht afstudeerders, cohort 2010
- Overzicht afstudeerders, cohort 2011
- Docentenoverzicht Master Leren & Innoveren
- Studieboeken en literatuurlijst

Digitaal (vooraf t.b.v portal NQA)

Diversen:

- Overzicht leden Beroepenveldcommissie
- Adviesrapport Hogeschool Rotterdam – Instellingstoets kwaliteitszorg

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

- Administratieve gegevens Hogeschool Rotterdam
- Basisgegevens opleiding
- Bijlage E, deel B, Landelijk competentieprofiel
- Competentie Toetsdekkingsmatrix
- Competentieprofiel
- Kritische Reflectie MLI

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

- Curriculumschema
- Leerarrangementen
- OER: Hogeschoolgids bekostigde Masteropleidingen
- Docentenoverzicht Master Leren en Innoveren

Standaard 3: Toetsingen en gerealiseerde eindkwalificaties

- Dossiers studenten
- Leerarrangementen
- Opleidingsprofiel MLI
- Overzicht afstudeerders, cohort 2010
- Overzicht afstudeerders, cohort 2011
- Totaaloverzicht cijfers afgestudeerden 2010
- Totaaloverzicht cijfers afgestudeerden 2011

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Cohort 2010-2012	Cohort 2011-2013
0839036	0529026
0835247	0546686
0528955	0316199
0839316	0849872
0836352	0426466
0837662	0848662
0843208	0519330
	0781283

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Master Leren en Innoveren

Instelling: Hogeschool Rotterdam

Visitatie datum: 13 en 14 januari 2014

Ondergetekende: J. DORSMAN

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ONDERWIJSMANAGER

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum: 6-12-2013